

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. An ista fuerit temporaria, an vniuersalis lex?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

ta, neque virgam, dignus enim est
operarius cibo suo.

QVÆSTIO I.

An ista fuerit temporaria, an vniuersalis lex?

§. 1. **D**vplex est instructionis, quam Christus Apostolis dedit, interpretatio. Quidam existimant fuisse temporariam, & experimenti causa missos, ut in Deum referre omnia, Deoque fidere affluerent. Alii leges perpetuò servandas Apostolis præscribi.

Argumentum eorum, qui temporaria esse aiunt, ex verbis ipsis deducitur, nam dicitur, ne ingrediantur civitatem Samitanorum, quod ad hanc missionem tantum pertinet; deinde non habere peram, aliaque postea servata non sunt. Quia aliud sentiunt, plura adferunt, quæ perpetuæ legis vim habuerunt. Restota potest paucis explicari, si quædam in præsens præcepta, alia in omnem vitam constituta dicamus.

§. 2. Generatim Christus hinc legibus sanxit; ne qui ad Evangelii prædicationem vocantur, avaritiâ aut rerum mundanarum sollicitudine impediri sese permittant. Atque hac in re omnes conveniunt. Omni enim in hominum genere reprehendenda est cupiditas, qua officium Deo, & proximo debitum interrumpitur, & potior est opum, quam cœlestis mandati cura.

§. 3. Non tamen hoc potissimum Christus præcipit: verum singularia quædam prædicationis significat, quæ servari velit. Nam Apostoli qui mittuntur, iam omnia sua reliquerant, affectum diuitiarum exuerant, atque adeo possessionibus se abdicarant. Itaque verat sollicitudine, & studio ea curare quæ ad iter agendum necessaria videbantur, ea vero neque possidere permittit.

§. 4. Beza locum corrumpit, cum interpretatur de acquisitione, non possessione. [Vulgo ita, inquit, nolite possidere; quæ interpretatio mala est, usque adeo ut totam huius loci rectam sententiam pervertat. Neque enim hic interdicitur harum rerum possessio, ut nonnulli Apostolorum perierit imitatores fingunt: sed de hac vna perfectione agitur, ad quam vult Dominus Apostolos accingi abique villis Sarcinis, atque adeo abique vitio: non modo ut nullis impedimentis retardentur, sed etiam ut hac providentiæ diuinæ quasi degustatione ad futuram illam functionem Apostolicam præparentur.]

Negandum non est, κτῆσθαι esse acquirere, sed dicendum etiam est proprie significare possessionem, Olynth. 2. opponuntur κτῆσθαι & φυλάσσειν, acquirere, & custodire, & κτῆσθαι est ars rem faciendi apud Aristotelem. Non tamen est verum, non proprie possessionem significare. Nam cum dicitur κτῆσαι res esse alicuius, significat aliterius, certum est, de possessione, non acquisitione sermonem esse. Hinc κτῆματα, opes, prædia, κτήρες Actorum 4. possessores, non acquirentes, & apud Hom. Od. 8. τίς γὰρ σε πρὸς αὐτὸν ἐστὶν ἐοῖσι, quæ sunt te possessionibus emat? Immo nomina possessiva Græci vocant κτῆματα. Hinc ἀνθρώπων, ἀνθρώπων, pauper, qui nil possidet, contraria sunt ἀνθρώπων, &c. Eadem ratio est verbi Hebræi, כָּנָה KANA, quodque inde deducitur כָּנָה possessio, κτήσις τὰς οὐρανίων; nam & possessionem & acquisitionem significat. Ex quo sole clarius euadit, à nostro interprete textum non corruptum, nam & Patres ita legunt, & intelligunt, & ipsi etiam libenter dissidere soliti Sectarii. Ita Augustinus lib. 2. de consensu Evang. cap. 30. accipit, & Lutherus ver-

Adami Conzen in Evang. Tom. I.

tit. Quod si rem ipsam spectemus satis apparet, Christum non modo iussisse, ne acciperent, sed ne secum ferrent. Sic enim de baculo, peraque loquitur, non enim vult ne illa emant, sed ne habeant in ista professione. Ne vero dubitemus; Marcus rem cap. 6. v. 8. definit, κτῆσθαι ἀρπύγην, itaque κτῆσθαι non est acquirere, Non posside interprete Marco, sed ἀρπύγην, tollere, sumere. Ita & Lucas 9. vers. 3. Non modo igitur hoc Dominus voluit, ne acquirerent, sed ne haberent; nec ad rem facit, quod ait Beza, huc pertinere, ut expeditiores essent. Si enim ista possidebant, si in zonis iam autumerat, illud retinendo non tardabatur iter, sed multa eius commoda accelerari poterant. Non ergo tum possidebant, quod clarius patet ex Lucæ 22. 55.

§. 5. Hæc de auro, soleis, aliisque ad hanc vnicam, & temporariam missionem pertinebant; nam postea cum in omnem terram spargerentur, secum necessaria fidelibus accepta deferrebant, ut ex actibus Apostolorum, & Epistolis Pauli constat. Paulus certe penulam, libros, & membranas ferri præcipit.

Media igitur via tenenda est, ut neque concludamus cum Wicleffo apud Waldensem doctrinæ fidei, articul. 3. Non licere Clericis habere possessiones quod etiam Anabaptistæ amelanur. Neque dicamus Apostolos iam habuisse, quod Calumniant somniant. Quo de negotio videri potest Bellarm. lib. 1. de Clericis c. 26.

§. 6. Obiciunt nonnulli nunc fuisse præceptum, Hoc præceptum postea nunquam reuocatum, perpetuum igitur vigorem habuisse. Respondeo: Non aliter lex lata fuit, nisi & in hac missione, eâ viuerent. Hoc ipso enim quod ad Christum redeunt, quæstorem publicum habebant, & quæ dabantur accipiebant, videbant sibi normam præscribi, quæ temporariae missionis paupertas tolleretur. Quo ex loco etiam apparet, Apostolos non possedisse opes, cum ex aliorum benignitate viuerent. Nec enim suos oculos Matthæus priuatim, sed Iudas totius collegii habebat. Nec probabile videtur, diuitem publicanum de communie elemosyna viuere voluisse.

QVÆSTIO II.

An consentiant Evangelistæ in historia missionis Apostolicæ?

§. 1. **A**pparens repugnantia videtur esse ex vers. 10.

Non peram, neque duas tunicas, neque calceamenta, neque virgam. Marc. 6. 8. Ne quid tollerent, nisi virgam tantum. & v. 9. calceatos sandaliis. Quod si studiose calceamenta, seu πατοδύματα, & sandalia distinguere lubeat, conciliari posse videntur. Nam quod ad virgam ex eddō attinet; multa exemplaria habent, ex eddō. S. Augustinus lib. 2. de consensu Evang. c. 30. tropice interpretatur. Primo constat permissa sandalia ex Marco. πατοδύματα muliebres calceamentum fuit, uti Hefychius ait, Athen. lib. 8. etiam viris tribuit. Non dubium in Iudæa virile fuisse. Syrus vocat كراطة telara, itaque à Latinis talaribus originem habere videtur. apud Plautum Trinum: est Sandalogerulus, & Sandinia vocatur πατοδύματα & ἰχνύς à similitudine plantæ. Vide de Sandalio Alexand. ab Alexandro lib. 2. Saturn. c. 18. Dupliciter itaque intelligi potest sententia Christi. Primo ut calceamenta, & Sandalia genere differre intelligamus, Sandalia seu calceos domesticos permittat, perones, ocreas, & viatorios curare veter. Deinde ut quemadmodum dixit non ferendas duas tunicas, quarum scilicet altera in via, altera domi induatur, ita sandalia, intelligat, neque bina calceamenta, firmiora & altius regentia in iunere, molliora

Sandalia:

Bina calceamenta
vetantur.

R 3